

***Statenstuk* 2007-301**

Financiering natuurontwikkeling LOFAR

Voorgestelde behandeling:

- Statencommissie Omgevingsbeleid op 24 oktober 2007
- provinciale staten op 14 november 2007
- fatale beslisdatum: 14 november 2007

Voorgestelde status: **B-stuk**

Behandeld door mevrouw J. Buijsman, telefoonnummer (0592) 36 54 37, e-mail
j.buijsman@drenthe.nl

Portefeuillehouder: de heer R. Munniksma

Inleiding

Achtergrond

Begin 2004 is ASTRON begonnen met de realisatie van LOFAR, een radiotelescoop die signalen opvangt in het lagefrequentiegebied. Er wordt een aantal veldjes aangelegd met antennes die de signalen op moeten vangen. Het project betreft één van de "Pieken in de Delta", zoals opgenomen in de landelijke nota's. In het gebied ligt een unieke kans dit technisch hoogstaande project te combineren met een robuust hoogwaardig natuurgebied in combinatie met waterberging.

ASTRON heeft in het gebied (verder: LOFAR-gebied) 394 ha aangekocht. In het LOFAR-gebied liggen twee gebieden die begrensd zijn als ecologische hoofdstructuur (EHS) in het kader van het Gebiedsplan Drenthe (totaal 153 ha). Het betreft een begrenzing van 100 meter ter weerszijden van het Achterste Diep en het gebied Uilenbroeken. Het resterende gebied (241 ha) is niet begrensd als EHS. Het gaat om het gebied tussen het Achterste Diep en Uilenbroeken én het gebied ten oosten van het Achterste Diep.

Stichting "Het Drentse Landschap" (HDL) en ASTRON hebben in samenwerking met waterschap Hunze en Aa's, gemeente Borger-Odoorn, provincie Drenthe en LTO-Noord een inrichtingsplan gemaakt dat een integrale ontwikkeling met antennes (LOFAR), natuur en waterberging beoogt. Voor deze ontwikkeling is veel draagvlak.

Kosten en financiering

De kosten voor de natuurontwikkeling bestaan uit:

- waardevermindering (van agrarisch naar natuur)
- restwaarde (natuurwaarde)
- inrichtingskosten
- beheerkosten

Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen begrensde en niet-begrensde EHS. Hieronder zijn de kosten toegelicht.

	Begrensde EHS, 153 ha (€ mln)	Niet-begrensde EHS, 241 ha (€ mln)
Waardevermindering	2,49 (*)	3,92
Restwaarde (natuurwaarde)	0,65	1,00
Inrichting	1,50 (*)	1,00
Beheer	(*)	(*)
Totaal (excl. Beheer)	4,64	5,92

(*) Deze kosten kunnen worden gefinancierd vanuit Programma Beheer. De hoogte van de beheersvergoeding moet nog worden vastgesteld. Gemiddeld zijn beheersvergoedingen in Drenthe circa € 500,-/ha/jaar, betekent circa € 200.000,- per jaar voor hele LOFAR-gebied.

Doordat een deel van het gebied niet begrensd is als EHS kan de natuurontwikkeling niet volledig worden gefinancierd uit Programma Beheer. De hectares vanuit het Gebiedsplan Drenthe voor natuurontwikkeling zijn op. De hectares voor de robuuste verbinding Hunze zijn ook belegd. Voor financiering van natuurontwikkeling buiten de begrenzing van de EHS is daarmee in principe geen ruimte.

HDL, ASTRON, waterschap Hunze en Aa's en de provincie hebben besloten gezamenlijk afspraken te maken over de financiering zodat de ontwikkeling daadwerkelijk plaats kan vinden. Zij hebben de volgende principeafspraken gemaakt.

- € 4,0 miljoen uit Programma Beheer (exclusief beheersvergoeding)
- € 2,75 miljoen van provincie
- € 1,75 miljoen van ASTRON (over een deel van dit bedrag zijn ASTRON en Hunze en Aa's nog in onderhandeling)
- € 1,5 miljoen van HDL (VSB-fonds en Postcodeloterij)
- € 0,5 miljoen van waterschap Hunze en Aa's (over van dit bedrag zijn ASTRON en Hunze en Aa's nog in onderhandeling)

Er is overeengekomen dat de afspraken de komende tijd worden uitgewerkt in een bestuursovereenkomst. Daarnaast is afgesproken dat alle partijen zich de komende tijd inspannen meer partners en alternatieve financieringsbronnen te vinden.

Advies

Instemmen met provinciale bijdrage van € 2.750.000,- aan natuurontwikkeling in het LOFAR-gebied en dit opnemen in de begroting voor 2008.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

- Realisatie van een groot onderdeel van de EHS langs het Achterste Diep en in Uilenbroeken.
- Integrale gebiedsontwikkeling van het LOFAR-gebied met een combinatie van zowel natuurontwikkeling, waterberging als LOFAR-antennes.
- Toepassing Particulier Beheer.

Argumenten

- *Versnelde inrichting EHS Uilenbroeken en Achterste Diep*
In het LOFAR-gebied ligt in totaal 153 ha begrensde natuurontwikkelingsgebied. Dit kan voor het overgrote deel versneld en in één keer gerealiseerd worden.
- *Invulling van beleid ten aanzien van Particulier Beheer*
In 2005 hebben wij de notitie Omslag van verwerving naar beheer vastgesteld. Hierin stellen wij vast dat er meer kansen voor Particulier Beheer benut moeten worden. Hieraan wordt door middel van dit project gestalte gegeven.
- *Benutten van unieke kans voor inrichting van groot robuust natuurgebied.*
Er wordt tussen Uilenbroeken en het Achterste Diep één gebied voor natuur ingericht waardoor er een grotere eenheid ontstaat.
- *Creëren integrale doelstelling voor dit gebied*
Door de ontwikkeling van LOFAR komt er voor een aantal andere beleidsvelden ook ruimte. Naast de ontwikkeling van LOFAR en natuur gaat het om water(berging), recreatie, verbetering van landbouw door kavelruil, reductie CO₂-uitstoot door vernatting, anticipatie op biodiversiteitsverschuiving door klimaatverandering en economische spin-off.
- *Inzetten van externe gelden voor natuurontwikkeling*
Met dit project is het mogelijk andere geldstromen dan ons eigen Programma Beheer te benutten voor eigen beleidsdoelstellingen als realisatie EHS.
- *Met de provinciale bijdrage van € 2,75 miljoen wordt een aanzienlijk multipliereffect gerealiseerd*
De provinciale bijdrage van € 2,75 miljoen leidt tot een totale financiering van de natuurontwikkeling LOFAR van € 10,5 miljoen (exclusief beheer), met bijdragen vanuit verschillende partijen.

Uitvoering**Tijdsplanning**

Vóór 15 november 2007	Sluiten overeenkomst tussen ASTRON, provincie, HDL en waterschap Hunze en Aa's
2008	Realisatie natuurontwikkeling en waterberging in het LOFAR-gebied (door ASTRON). Betaling provincie € 2,75 miljoen aan ASTRON (op basis van overeenkomst)

Financiën

Totale kosten	€ 10.500.000,--
Inkomsten van derden	€ 7.750.000,-- (waarvan € 4 miljoen uit Programma Beheer)
Lasten voor de provincie	€ 2.750.000,--

Incidenteel in jaar 2008

Naast bovenstaand bedrag wordt het beheer van het hele LOFAR-gebied gefinancierd uit het reguliere budget van Programma Beheer. De hoogte van de beheersvergoeding moet nog worden vastgesteld. Gemiddeld zijn beheersvergoedingen in Drenthe circa € 500,--/ha/jaar, betekent circa € 200.000,-- per jaar voor hele LOFAR-gebied.

De ontwikkeling van het natuurgebied LOFAR is in de Voorjaarsnota PLUS 2007 opgenomen als één van de projecten die kunnen worden gefinancierd uit het Stimuleringsfonds Drentse Projecten. Voorgesteld wordt op basis hiervan het bedrag van € 2.750.000,-- direct op te nemen in de begroting van 2008.

Monitoring en evaluatie

N.v.t.

Extern betrokkenen

Bij de financieringsafspraken zijn ASTRON, HDL en waterschap Hunze en Aa's betrokken. De gemeente Borger-Odoorn en LTO-Noord zijn ook betrokken bij de planvorming en zullen ook een rol spelen in het vervolg van het traject.

Communicatie

Gekoppeld aan de ondertekening van de overeenkomst, wordt door alle betrokken partijen de start van de inrichting van het gebied gepresenteerd. Dit vindt voor 15 november plaats.

Bijlagen

Geen.

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 27 september2007
Kenmerk: 38/5.4/2007011521

Gedeputeerde staten van Drenthe,

A.L. ter Beek, voorzitter
J.M. Imhof, secretaris

jk/coll.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 27 september 2007, kenmerk 38/5.4/2007011521;

BESLUITEN:

in te stemmen met provinciale bijdrage van € 2.750.000,-- aan natuurontwikkeling in het LOFAR-gebied en dit op te nemen in de begroting voor 2008.

Assen, 14 november 2007

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jk/coll.